

תוכן עניינים

2	המחלקה לגיאוגרפיה ופיתוח סביבתי – מטרת הלימודים	
	א. לימודים לתואר בוגר (B.A)	
2	1.א	תנאי קבלה
2	2.א	מבנה כללי של הלימודים
3	3.א	בחינות
4	4.א	תנאי מעבר משנה לשנה
4	5.א	עבודות סמינריוניות
5	6.א	פירוט תוכנית הלימודים
5	6.1.א	תכנית חד – שנתית
7	6.2.א	תכנית מחלקה ראשית
9	6.3.א	תכנית דו – מחלקתית
11	6.4.א	תכנית מחלקה משנית
	7.א ריכוז הקורסים לפי סוג	
12	7.1.א	ריכוז קורסי החובה הכלל מחלקתיים
13	7.2.א	ריכוז הקורסים לפי מסלולים
15	7.3.א	סיורים
16	7.4.א	קורסי בחירה מחוץ למחלקה
	ב. לימודים לתואר שני (M.A)	
19	1.ב	כללי
19	2.ב	תנאי קבלה
19	3.ב	תכנית הלימודים
19	3.1.ב	מסלולי הלימוד
20	3.2.ב	מבנה הלימודים
20	3.3.ב	עוזרי הוראה ומחקר
21	ג. רשימת חברי הסגל	
	ד. נספחים	
22	1.ד	הנחיות לכתיבת דו"ח סיור
23	2.ד	הנחיות לכתיבת סמינר

המחלקה לגאוגרפיה ופיתוח סביבתי - מטרת הלימודים

מטרת הלימודים היא להקנות לתלמידים ידע בסיסי בגאוגרפיה על כל ענפיה, ולפתח הבנה ויכולת ניתוח תהליכים מרחביים. מדע הגאוגרפיה עוסק במיקום תופעות ופיזורן במרחב ויחסי הגומלין ביניהן, זיהוי, תאור, סיווג, מדידה, מיפוי וניתוח תופעות אלה בצורה שיטתית וניסיונית, תוך הדגשת הצד הפיזי והאנושי.

א. לימודים לתואר בוגר (B.A)

1.א תנאי קבלה

המחלקה לגאוגרפיה ופיתוח סביבתי מקבלת תלמידים על סמך הישגיהם בבחינות הבגרות ובבחינה הפסיכומטרית לפי חתכי קבלה הנקבעים על ידי ועדת הקבלה המחלקתית.

הסטודנטים מתבקשים להסדיר את כל חובותיהם לפני תחילת הלימודים.

2.א מבנה כללי של הלימודים

הלימודים במחלקה לגאוגרפיה ופיתוח סביבתי מתקיימים בארבעה היקפים שונים כאשר בשניים מהם ניתן להתמחות באחד מתוך ארבעה מסלולים. האפשרויות השונות מוצגות בטבלה שלהלן:

אפשרויות הלימוד במחלקה

תוכניות לימוד (היקפים)				מסלולים
מחלקה משנית (28 נק"ז)	דו-מחלקתי (54 נק"ז)	מחלקה ראשית (80 נק"ז)	חד מחלקתי (108 נק"ז)	
		√	√	מסלול בפיתוח עיר ואזור
		√	√	מסלול סביבה
		√	√	מסלול בגיאומורפולוגיה
√	√	√	√	מסלול משולב

נק"ז = נקודות זכות. נקודת זכות אחת שווה 45 דקות לימוד כיתתי.

במסגרת הלימודים בתכניות החד-מחלקתית והמחלקה הראשית ניתן להתמחות במסלולים הבאים:

- גיאומורפולוגיה – התמקדות מיוחדת בלימודי הגאוגרפיה הפיזית.
- לימודי סביבה – התמקדות מיוחדת בקורסים העוסקים במגוון ההיבטים של איכות סביבה.
- פיתוח עיר ואזור – התמקדות בהיבטים תיאורטיים ותכנוניים של ערים ואזורים.
- מסלול משולב - לימודים הכוללים תמהיל מעורב של קורסים מכל המסלולים שלעיל.

במסגרת הלימודים בתכניות הדו-מחלקתית והמחלקה המשנית אין התמחות מסלולית. כל תלמיד יירשם למסלול הלימודים לפי בחירתו בסוף סמסטר א' בשנה א' במזכירות המחלקה. מעבר ממסלול אחד למשנהו אפשרי בתחילת כל סמסטר באישור ועדת ההוראה המחלקתית. ועדת ההוראה תקבע גם אלו קורסים ניתן לנייד בין המסלולים. מכלול הקורסים הנדרש בכל מסלול יפורט בהמשך, לאחר הצגת תכניות הלימוד המפורטות.

לתלמידי התכנית החד-מחלקתית והמחלקה הראשית יתחלקו הקורסים ללימודי חובה כלל מחלקתיים, ללימודי חובה מסלוליים וללימודי התמחות לפי מסלולים. רוב לימודי החובה הם הכלל

מחלקתיים ומיעוטם הם שיעורי חובה מסלוליים. היקפי הלימודים על פי נק"ז שמקנים הקורסים השונים כפי שנדרש בכל אחת מאפשרויות הלימוד מוצגים בטבלה שלהלן:

מבנה הלימודים לפי תכניות (היקפי) הלימוד במחלקה

היקפי לימוד (נק"ז) לפי תוכניות לימוד				סוגי קורסים	
מחלקה משנית	דו-מחלקתי	מחלקה ראשית	חד-מחלקתי		
18	49	52	58	קורסי חובה מחלקתיים	
9	3	7	11	פיתוח עיר ואזור	קורסי חובה מסלוליים
		12	18	לימודי סביבה	
		6	12	גיאומורפולוגיה	
		-	-	מסלול משולב	
		14	27	פיתוח עיר ואזור	קורסי התמחות מחלקתיים
		9	20	לימודי סביבה	
		15	26	גיאומורפולוגיה	
		21	38	מסלול משולב	
-	-	4	8	קורסי התמחות מחוץ למחלקה	
1	2	3	4	נק"ז עבור סיורים	
28	54	80	108	סה"כ נק"ז במחלקה	
80	54	28	-	לימודים במחלקה אחרת	
10 בחירה 2 אנגלית	10 בחירה 2 אנגלית	10 בחירה 2 אנגלית	10 בחירה 2 אנגלית	דרישות פקולטיות	
120	120	120	120	סה"כ נק"ז לתואר	

3.א בחינות

במחלקה לגאוגרפיה קיימת מערכת בחינות שוטפת בסיום כל קורס. במקרים מיוחדים תינתן עבודת גמר במקום בחינה. בחינות מועד א' ו- ב' יתקיימו מייד עם סיום הקורס. בחינת מועד מיוחד תינתן רק על פי המתחייב מתקנון הבחינות של הפקולטה. בקשה למועד מיוחד תוגש לכל המאוחר שבועיים לאחר תום מועדי הבחינות. בחינות המועד המיוחד ייערכו בשבוע השני של הסמסטר שאחרי מועד הבחינות הרגיל.

סיום החובות הקשורות בקורס הוא תנאי הכרחי בכדי לגשת לבחינה. הציון האחרון מבין שני המועדים הוא הקובע ולא הציון הגבוה מבין השניים. שקלול הציון הסופי בהתאם למטלות שנקבעו במהלך הקורס יקבע על ידי כל מרצה בנפרד. סטודנט שנכשל בקורס בשני מועדים רשאי להבחן שנית בשני מועדים רק לאחר שחזר על הקורס פעם נוספת ועמד בכל חובותיו.

כל סטודנט חייב להשאיר לעצמו עותק מכל עבודה המוגשת למרצה, למקרה של אובדן העבודה.

סיורים – במהלך התואר יתקיימו סיורים שהינם חובה במסגרת הקורסים. המחלקה נושאת בעול מימון הרכבים. על התלמידים לממן את עלות הלינה, עלות המזון ודמי הכניסה לאתרים.

מפות – בשנה א' על התלמידים לרכוש מפות באופן עצמאי, כפי שיידרש על ידי מנחי הקורסים.

4.א תנאי מעבר משנה לשנה

תנאי מעבר לשנה ב':

1. ציון 56 בקורס אנגלית כשפה זרה
2. ציון מינימום 60 בקורסי המבוא: גיאולוגיה, גאוגרפיה כלכלית, גיאומורפולוגיה, גאוגרפיה של אוכלוסין, גאוגרפיה עירונית, שיטות כמותיות ומבוא לאקולוגיה.
3. סטודנט שנכשל באחד המבואות הנ"ל ושממוצע ציוניו המשוקלל גבוה מ- 70, יהיה חייב לחזור על המבוא בו נכשל, אך יורשה לשמוע קורסים של שנה ב'.
4. סטודנט שנכשל בשני מבואות (או יותר) וממוצע ציוניו המשוקלל גבוה מ- 70, יהיה חייב לחזור על המבואות בהם נכשל, אך יורשה לשמוע קורסי מבוא בלבד בשנה ב'.
5. סטודנט שנכשל באחד המבואות וממוצע ציוניו הכולל הוא בין 60 ל- 70 יורשה לשמוע קורסי מבוא בלבד בשנה ב', ויהיה חייב לחזור על המבוא בו נכשל.
6. סטודנט שנכשל בשני מבואות וממוצע ציוניו המשוקלל הכולל נמוך מ- 70 יופסקו לימודיו ולא יוכל לחזור על שנה א', אפילו ועבר את הקורס במסגרת תכנית חוץ מחלקתית. הסטודנט יהיה רשאי להירשם שנית למחלקה רק לאחר שנה מיום הפסקת לימודיו ובתנאי שיעמוד בכל דרישות הקבלה של אותו שנתון.
7. תנאי קדם להשתתפות בשעורי כרטוגרפיה ותצלומי אוויר בשנה ב' הוא הצלחה בקורס טופוגרפיה.
8. תנאי קדם ללימודי מבוא לגיאומורפולוגיה בסמסטר ב' (שנה א') הוא הצלחה בקורס מבוא לגיאולוגיה (כולל השתתפות בסדורים).
9. התנאי ללימודי מבוא לאקלים בסמסטר ב' (שנה ב') הנו ציון עובר בקורסים: שיטות כמותיות א' + ב' ופיזיקה של הסביבה (שמתקיימים בשנה א').

תנאי מעבר לשנה ג':

1. ציון חיובי בכל הקורסים. אי מילוי תנאי בקורס אחד אינו חוסם את המעבר. על הסטודנט יהיה לחזור על הקורס בשנה ג'.
2. ציון ממוצע מינימלי של 65 בכל הקורסים בכפוף לסעיף ה'. אי מילוי התנאי חוסם את המעבר לשנה ג'.
3. השלמת כל החובות לשנה ב' (כולל תרגילים).
4. הצלחה בקורס פרו-סמינר וכן בכל קורסי המבוא של שנה ב' הנה תנאי להשתתפות בסמינר.
5. השתתפות בקורס גיאוגרפיה של ארץ ישראל וסמינר מותנית בהצלחה בכל קורסי המבוא והחובה (של שנה א' ו- ב'), אי מילוי תנאי זה אינו חוסם השתתפות בקורסי בחירה.

5.א עבודות סמינריוניות

פרסום הנושאים לעבודות הסמינריוניות ובחירתם ייעשו בסוף סמסטר ב' של שנה ב'. יינתן רקע בסיסי לאיסוף החומר לכתיבת העבודה, כדי שחלק מהעבודה יבוצע כבר בקיץ. יש להגיש את העבודה הסמינריונית עד סוף השבוע הראשון שלאחר תום שנת הלימודים כשהיא מודפסת בשני עותקים וערוכה לפי הכללים שידרשו (ראה הנחיות טכניות בסוף החוברת). עבודה שתוגש לאחר המועד שיקבע על ידי המרצה לא תתקבל, והסטודנט יאלץ לחזור על הסמינר בשנה שלאחר מכן.

6.א פירוט תכניות הלימודים**6.1.א תכנית חד- מחלקתית (108 נקודות זכות)**

התכנית החד-מחלקתית מאפשרת לתלמיד לקבל תואר B.A במחלקה לגאוגרפיה ופיתוח סביבתי, תוך התמקדות על לימודים פנים מחלקתיים.

בתכנית זו על התלמיד ללמוד 108 נק"ז במסגרת המחלקה (מתוך 120 נק"ז המחויבות לתואר B.A) ו- 12 נק"ז לימודים כלליים במסגרת דרישות הפקולטה.

תנאי המעבר לשנה ב' יהיה ממוצע 70 בכל שיעורי המבוא וכן בשיטות כמותיות א' ו- ב', בכל אחד מן הקורסים חייב התלמיד להשיג ציון עובר של לפחות 60.

תלמיד בתכנית החד-מחלקתית יכתוב בשנה ג' עבודה סמינריונית בתחום התמחותו. כמו כן, ישתתף בסיום רגיונאלי ויגיש דו"ח סיור כנדרש. הקורס "אנגלית כשפה זרה" יושלם עד תום שנה ב'. כמו כן, מומלץ להשלים את הקורסים מלימודים כלליים בשנים א' ו- ב' ללימודים באוניברסיטה. הטבלה להלן מציגה את תכנית הלימודים המפורטת. את קורסי ההתמחות יש לבחור מתוך המקבצים המסלוליים המוצגים בפרק א.7, להלן. על התכנית יש להוסיף 8 נק"ז של קורסי התמחות מחוץ למחלקה ו- 4 נק"ז עבור סיורים.

תכנית חד-מחלקתית: שנה א'

סה"כ נק"ז	סמסטר ב'		סמסטר א'		סוג הקורס
	נק"ז	שם הקורס	נק"ז	שם הקורס	
31	3	מבוא לגיאומורפולוגיה	3	מבוא לגיאולוגיה	חובה מחלקתית
	4	מבוא למטאורולוגיה וקלימטולוגיה	2	גיאוגרפיה של אוכלוסין	
	3	שיטות כמותיות ב'	3	שיטות כמותיות א'	
	2	תצלומי אויר	1	מבוא לטופוגרפיה	
	2	תולדות המחשבה בגיאוגרפיה	3	מבוא לאקולוגיה	
			2	גיאוגרפיה כלכלית	
		3	שימושי מחשב בגיאוגרפיה		
-	-	-	-	-	חובה מסלולית
2	2	דינמיקת אוכלוסין מרחבית	-	-	קורסי בחירה
2	-	-	2	* מבוא לפיזיקה של הסביבה	קורסים מחוץ למחלקה
35	16		19		סה"כ

* לימודים כלליים.

תכנית חד-מחלקתית: שנה ב'

סה"כ נק"ז	סמסטר ב'		סמסטר א'		סוג הקורס						
	נק"ז	שם הקורס	נק"ז	שם הקורס							
16	2	מבוא לגיאוגרפיה עירונית	2	כרטוגרפיה	חובה מחלקתית						
	3	פרו-סמינר	2	שיטות כמותיות למתקדמים							
	3	מבוא לממ"ג	2	מבוא לחישה מרחוק							
			2	גיאוגרפיה פוליטית							
3	3	יחסים אתניים במרחב	-	פיתוח עיר ואזור: -	חובה מסלולית						
8	2	כימיה לגיאוגרפים	2	לימודי סביבה:							
	2	מבוא לאיכות הסביבה	2	מבוא לזיהום אויר מבוא למדעי הקרקע							
6	2	כימיה לגאוגרפים	2	גיאומורפולוגיה:							
			2	מבוא למדעי הקרקע מבוא למטאורולוגיה סינופטית							
16 8 8 19	4 4 4 9	בהתאם למקבצים המסלוליים: פיתוח עיר ואזור לימודי סביבה גיאומורפולוגיה מסלול משולב	8 4 4 10	בהתאם למקבצים המסלוליים: פיתוח עיר ואזור לימודי סביבה גיאומורפולוגיה מסלול משולב	קורסי בחירה						
						8	4	2 קורסים	2 קורסים מחוץ למחלקה		
						39	19	פיתוח עיר ואזור	20	פיתוח עיר ואזור	סה"כ
						40	20	לימודי סביבה	20	לימודי סביבה	
						38	18	גיאומורפולוגיה	20	גיאומורפולוגיה	
43	21	מסלול משולב	22	מסלול משולב							

מפרט קורסי החובה המסלוליים עשוי להתעדכן משנה לשנה.
ניתן לתמרן בקורסי הבחירה בין שני הסמסטרים בהתאם לזמינות הקורסים.

תכנית חד-מחלקתית: שנה ג'

סה"כ נק"ז	סמסטר ב'		סמסטר א'		סוג הקורס		
	נק"ז	שם הקורס	נק"ז	שם הקורס			
10	3	גאוגרפיה אנושית של א"י	3	גאוגרפיה פיזית של א"י	חובה מחלקתית		
	2	סמינר	2	סמינר			
8	2	מבוא לאיכות סביבה	2	פיתוח עיר ואזור: תכנון עיר ואזור	חובה מסלולית		
	2	דינמיקת אוכלוסין	2	סקרים מרחביים וניתוחם			
11	3	תכנון וניהול שטחים פתוחים	2	לימודי סביבה: מבוא למיקרו אקלים			
	2	סדנא – הכנת תסקירי השפעה של	2	סביבתנות ואתיקה סביבתית			
	2	הסביבה	2	מים וסביבה			
6	3	מעבדה בגיאומורפולוגיה	3	גיאומורפולוגיה: גיאומורפולוגיה דינמית			
14 10 17 18	7 4 8 9	בהתאם למקבצים המסלוליים: פיתוח עיר ואזור לימודי סביבה גיאומורפולוגיה מסלול משולב	7 6 9 9	בהתאם למקבצים המסלוליים: פיתוח עיר ואזור לימודי סביבה גיאומורפולוגיה מסלול משולב	קורסי בחירה		
-	-		4		סיורים		
36	16	פיתוח עיר ואזור	20	פיתוח עיר ואזור	סה"כ		
35	14	לימודי סביבה	21	לימודי סביבה			
37	16	גיאומורפולוגיה	21	גיאומורפולוגיה			
32	14	מסלול משולב	18	מסלול משולב			

מפרט קורסי החובה המסלוליים עשוי להתעדכן משנה לשנה.

א.2.6 תכנית מחלקה ראשית (80 נקודות זכות)

תכנית זו מאפשרת לתלמיד לרכז את החלק העיקרי של לימודיו לתואר B.A במסגרת המחלקה לגאוגרפיה ופיתוח סביבתי. המשך הלימודים בשנה ב' בתכנית מחלקה ראשית, יותר לתלמידים שהשיגו ציון משוקלל של 70 בסיום שנה א'. לצורך כך יילקחו בחשבון כל קורסי שנה א' הנלמדים תמורת נק"ז. לתלמידים בשנים ב' ו - ג' המעוניינים לעבור לתכנית חד מחלקתית יחשבו לצורך חישוב ממוצע הציונים, אך ורק שיעורי החובה של שנים א' ו - ב'.

את העבודה הסמינריונית בשנה ג' יש לכתוב במסלול ההתמחות, מותנה במספר המקומות הפנויים בסמינריון. הבחור במסלול המשולב יוכל לכתוב עבודה סמינריונית באחד המסלולים לפי בחירתו, מותנה במספר המקומות הפנויים בסמינריום. תלמיד בהיקף מחלקה ראשית חייב להשתתף סיור רגיונאלי בשנה ג' ולהגיש דו"ח סיור כנדרש.

הטבלה להלן מציגה את תכנית הלימודים המפורטת. את קורסי ההתמחות יש לבחור מתוך המקבצים המסלוליים המוצגים בפרק א.7, להלן. על התכנית יש להוסיף 4 נק"ז של קורסי התמחות מחוץ למחלקה ו- 3 נק"ז עבור סיורים.

תכנית מחלקה ראשית: שנה א'

סה"כ נק"ז	סמסטר ב'		סמסטר א'		סוג הקורס
	נק"ז	שם הקורס	נק"ז	שם הקורס	
27	3	מבוא לגיאומורפולוגיה	3	מבוא לגיאולוגיה	חובה מחלקתית
	3	שיטות כמותיות ב	2	גאוגרפיה של אוכלוסין	
	4	מבוא למטאורולוגיה וקלימטולוגיה	3	שיטות כמותיות א	
	2	תצלומי אויר	1	מבוא לטופוגרפיה	
			3	מבוא לאקולוגיה	
		3	שימושי מחשב בגאוגרפיה		
-	-	-	-	-	חובה מסלולית
6	4		2	* מבוא לפיזיקה של הסביבה	קורסים מחוץ למחלקה
33	16		17		סה"כ

* לימודים כלליים

תכנית מחלקה ראשית: שנה ב'

סה"כ נק"ז	סמסטר ב'		סמסטר א'		סוג הקורס
	נק"ז	שם הקורס	נק"ז	שם הקורס	
16	2	תולדות במחשבה בגיאוגרפיה	2	מבוא לכרטוגרפיה	חובה מחלקתית
	3	מערכות מידע גאוגרפיות	2	שיטות כמותיות למתקדמים	
	3	פרו-סמינר	2	גיאוגרפיה כלכלית	
	2	מבוא לגיאוגרפיה עירונית			
5	3	יחסים אתניים במרחב	-	פיתוח עיר ואזור:	חובה מסלולית
	2	דינמיקת אוכלוסין מרחבית			
10	2	מבוא לאיכות סביבה	2	לימודי סביבה:	התמחות/בחירה
	2	כימיה לגאוגרפים	2	סביבתנות ואתיקה סביבתית	
			2	מבוא למדעי הקרקע	
6	2	כימיה לגאוגרפים	2	מבוא לזיהום אויר	גיאומורפולוגיה:
			2	מבוא לתורת הקרקע	
11	5	בהתאם למקבצים המסלוליים:	6	בהתאם למקבצים המסלוליים:	התמחות/בחירה
	3	פיתוח עיר ואזור	3	פיתוח עיר ואזור	
	7	לימודי סביבה	4	לימודי סביבה	
	8	גיאומורפולוגיה	4	גיאומורפולוגיה	
29	4	מסלול משולב	4	מסלול משולב	סה"כ
	20	פיתוח עיר ואזור	12	פיתוח עיר ואזור	
	14	לימודי סביבה	15	לימודי סביבה	
	15	גיאומורפולוגיה	14	גיאומורפולוגיה	
24	14	מסלול משולב	10	מסלול משולב	

תכנית מחלקה ראשית: שנה ג'

סה"כ נק"ז	סמסטר ב'		סמסטר א'		סוג הקורס
	נק"ז	שם הקורס	נק"ז	שם הקורס	
10	3	גאוגרפיה אנושית של א"י	3	גאוגרפיה פיזית של א"י	חובה מחלקתית
	2	מבוא לגאוגרפיה עירונית	2	סמינר	
4	-		2	פיתוח עיר ואזור: סקרים מרחביים וניתוחם תכנון עיר ואזור	חובה מסלולית
	2	תכנון וניהול שטחים פתוחים סדנא לתסקירי השפעה של הסביבה	2	לימודי סביבה: מבוא למיקרו אקלים	
7	3		3	גיאומורפולוגיה: גיאומורפולוגיה דינמית	התמחות/בחירה
	2		3		
12	-	בהתאם למקבצים המסלוליים: פיתוח עיר ואזור	-	בהתאם למקבצים המסלוליים: פיתוח עיר ואזור	
	-	לימודי סביבה	-	לימודי סביבה	
6	-	גיאומורפולוגיה	-	גיאומורפולוגיה	
	6	מסלול משולב	6	מסלול משולב	
17	8	פיתוח עיר ואזור	9	פיתוח עיר ואזור	סה"כ
20	13	לימודי סביבה	7	לימודי סביבה	
20	11	גיאומורפולוגיה	9	גיאומורפולוגיה	
25	3	מסלול משולב	11	מסלול משולב	

מפרט קורסי החובה המסלוליים עשוי להתעדכן משנה לשנה.

א.6.3 תכנית דו- מחלקתית (54 נקודות זכות)

בשנה א' תהיה מסגרת הלימודים בתכנית זו זהה לתכנית המחלקה הראשית (ראה לעיל). תנאי המעבר משנה ב' ל – ג' זהים בשתי התכניות (ראה להלן).

הדו מחלקתית ילמדו כל לימודי החובה המחלקתיים ויסתכמו ב – 46 נק"ז. כמו כן יוכרו 2 נק"ז תמורת ימי הסיור. 6 נק"ז נוספות להשלמת התואר יבחרו מתוך לימודי החובה המסלוליים או ההתמחויות. בשנה ג' ישתתף התלמיד בסמינר ובקורס גיאוגרפיה של ארץ ישראל. כמו כן, ישתתף בסיור רגיונאלי ויגיש דו"ח סיור כנדרש. העבודה הסמינריונית בשנה ג' תיכתב באחד המסלולים לפי בחירת התלמיד, מותנה במספר המקומות הפנויים בסמינריון.

הטבלה להלן מציגה את תכנית הלימודים המפורטת. את קורסי ההתמחות יש לבחור מתוך המקבצים המסלוליים המוצגים בפרק א.7, להלן.

תכנית לימודים דו-מחלקתית: שנה א'

סה"כ נק"ז	סמסטר ב'		סמסטר א'		סוג הקורס
	נק"ז	שם הקורס	נק"ז	שם הקורס	
27	3	מבוא לגיאומורפולוגיה	3	מבוא לגיאולוגיה	חובה מחלקתית
	3	שיטות כמותיות ב	2	גאוגרפיה של אוכלוסין	
	4	מבוא לתורת האקלים	3	שיטות כמותיות א	
	2	תצלומי אויר	1	מבוא לטופוגרפיה	
			3	אקולוגיה לגאוגרפים	
			3	שימושי מחשב בגאוגרפיה	
-	-		-		חובה מסלולית
2	-	-	2	פיזיקה של הסביבה	קורסים מחוץ למחלקה
29	12		17		סה"כ

תכנית לימודים דו-מחלקתית: שנה ב'

סה"כ נק"ז	סמסטר ב'		סמסטר א'		סוג הקורס
	נק"ז	שם הקורס	נק"ז	שם הקורס	
9	2	מבוא לגיאוגרפיה עירונית	2	מבוא לכרטוגרפיה	חובה מחלקתית
	3	פרו - סמינר	2	גיאוגרפיה כלכלית	
4	2	מתוך לימודי החובה המסלוליים ו/או לימודי הבחירה	2	מתוך לימודי החובה המסלוליים ו/או לימודי הבחירה	התמחות/בחירה
13	7		6		סה"כ

תכנית לימודים דו-מחלקתית: שנה ג'

סה"כ נק"ז	סמסטר ב'		סמסטר א'		סוג הקורס
	נק"ז	שם הקורס	נק"ז	שם הקורס	
10	3	גאוגרפיה אנושית של א"י	3	גאוגרפיה פיזית של א"י	חובה מחלקתית
	2	סמינר	2	סמינר	
2	-	מתוך לימודי החובה המסלוליים ו/או לימודי הבחירה	2	מתוך לימודי החובה המסלוליים ו/או לימודי הבחירה	התמחות/בחירה
2	2		-		סורים
14	7		7		סה"כ

6.4.א תכנית מחלקה משנית (28 נקודות זכות)

תכנית זו מיועדת לתלמידים הבוחרים ללמוד לימודי מחלקה ראשית במחלקה אחרת. במקרים מיוחדים תאושר שמיעת התכנית בשנתיים. על התלמיד לשמוע 19 נק"ז מתוך קורסי החובה המחלקתיים (כמפורט להלן), ימי הסיור יחשבו בנקודת זכות אחת ו-8 נק"ז נוספות יילקחו מתוך לימודי ההתמחויות. בכל אחד מן הקורסים חייב התלמיד למלא את כל החובות הנדרשים.

הטבלה להלן מציגה את תכנית הלימודים המפורטת. את קורסי ההתמחות יש לבחור מתוך המקבצים המסלוליים המוצגים בפרק א.7, להלן. על התכנית להלן יש להוסיף 1 נק"ז עבור סיורים.

לימודי תכנית מחלקה משנית: שנה א'

סה"כ נק"ז	סמסטר ב'		סמסטר א'		סוג הקורס
	נק"ז	שם הקורס	נק"ז	שם הקורס	
11	3	מבוא לגיאומורפולוגיה	3	מבוא לגיאולוגיה	חובה מחלקתית
	3	מבוא לאקולוגיה	2	גאוגרפיה של אוכלוסין	
-	-	לימודי הבחירה	-	לימודי הבחירה	בחירה
11	6		5		סה"כ

לימודי תכנית מחלקה משנית: שנה ב'

סה"כ נק"ז	סמסטר ב'		סמסטר א'		סוג הקורס
	נק"ז	שם הקורס	נק"ז	שם הקורס	
8	2	מבוא לגיאוגרפיה עירונית	2	מבוא לגיאוגרפיה כלכלית	חובה מחלקתית
	4	מבוא לתורת אקלים			
4	-	לימודי הבחירה	4	לימודי הבחירה	בחירה
12	6		6		סה"כ

לימודי תכנית מחלקה משנית: שנה ג'

סה"כ נק"ז	סמסטר ב'		סמסטר א'		סוג הקורס
	נק"ז	שם הקורס	נק"ז	שם הקורס	
	1	סיורים	-	-	חובה מחלקתית
	2	לימודי הבחירה	2	לימודי הבחירה	בחירה
5	3		2		סה"כ

רשימת קורסי ההתמחות לבחירה על פי מסלולים (לשנת הלימודים):
תקבע לפי רשימה שתפורסם במערכת שעות מדי שנה בשנה.

7.א ריכוז הקורסים לפי סוג

- לא כל הקורסים ניתנים בשנת לימודים זו -

7.1.א ריכוז קורסי החובה הכלל מחלקתיים

ניתן לראות את הסילבוסים באתר המחלקה:

www.geog.bgu.ac.il ← מידע לסטודנט ← סילבוסים ועוד

מספר קורס	שם הקורס	נק"ז
12811891	גיאוגרפיה אנושית של א"י	3
12812001	גיאוגרפיה פוליטית	2
12811351	גיאוגרפיה פיזית של א"י	3
12811041	גיאוגרפיה של אוכלוסין	2
12812571	מבוא לאקולוגיה	3
12811111	מבוא לגיאוגרפיה כלכלית	2
12811061	מבוא לגיאוגרפיה עירונית	2
20617011	מבוא לגיאולוגיה	3
12811051	מבוא לגיאומורפולוגיה	3
12825691	מבוא לחישה מרחוק	2
12811031	מבוא לטופוגרפיה	1
12811081	מבוא לכרטוגרפיה	2
12811101	מבוא למטאורולוגיה וקלימטולוגיה	4
12825701	מבוא לממ"ג	3
20311631	מבוא לפיסיקה של הסביבה	2
	סמינר	4
12811131	פרו - סמינר	3
12811021	שיטות כמותיות א'	3
12811691	שיטות כמותיות ב'	3
12811241	שיטות כמותיות למתקדמים	2
12812561	שימושי מחשב בגיאוגרפיה	3
12811281	תולדות המחשבה בגיאוגרפיה	2
12811091	תצלומי אויר	2

7.2.א ריכוז הקורסים לפי מסלולים

ניתן לראות את הסילבוסים באתר המחלקה:
www.geog.bgu.ac.il ← מידע לסטודנט ← סילבוסים ועוד

קורסים המסווגים לאיכות הסביבה (חובה ובחירה)

נק"ז	שם הקורס	מספר קורס
2	אדם ומדבר	12811251
2	ביו-גאוגרפיה	13810500
2	גיאוגרפיה של מדרונות	12810021
3	גיאומורפולוגיה איאלית	12825501
3	גיאומורפולוגיה נחלית	12812201
2	היבטים כלכליים של איכות הסביבה	12812871
2	חישה מרחוק של היבטים סביבתיים	12825691
2	כימיה לגיאוגרפיה	12811951
2	מבוא לאיכות הסביבה	12810271
2	מבוא להידרולוגיה	12811261
2	מבוא לזיהום אויר	12810023
2	מבוא ליחסי אדם-סביבה	12810014
2	מבוא למדעי הקרקע	12825491
2	מבוא למטאורולוגיה סינופטית	12825911
2	מבוא למיקרו אקלים	12826031
3	מודלים ממ"גיים למתקדמים	12820013
2	מי נגר עיליים באזורים צחיחים	12810191
2	מים וסביבה	12813211
2	ממ"ג למתקדמים	12825701
2	מניפות סחף	12811141
3	מעבדה בשיטות ממ"ג	12810291
2	סביבתנות ואתיקה סביבתית	12813151
2	סדנא - הכנת תסקיר השפעה על הסביבה	12810024
2	סדנא למיקרו-אקלים	12811761
2	צירקולוציה חופית	12811201
2	קלימטולוגיה של איכות הסביבה	12813131
3	רעידות אדמה כתופעה מרחבית	12810050
2	שימוש בעוקבים סביבתיים בהידרולוגיה	12826061
3	שימושי מכ"מ במדעי כדור הארץ	12820014
2	תהליכי מידבור	12811681
2	תכנון וניהול שטחים פתוחים	12812851

קורסים המסווגים לגיאומורפולוגיה (חובה ובחירה)

מספר קורס	שם הקורס	נק"ז
13810500	ביו-גאוגרפיה	2
12811651	גאוגרפיה פיזית של צפון אמריקה	2
12810021	גאוגרפיה של מדרונות	2
12811551	גיאולוגיה וגיאומורפולוגיה של מאדים ונגה	3
12825501	גיאומורפולוגיה איאלית	3
12812621	גיאומורפולוגיה דינמית	3
12812201	גיאומורפולוגיה נחלית	3
12811191	גיאומורפולוגיה פלנטרית	2
12825091	דינמיקה של נחלים	3
12811371	יישומים סביבתיים בגיאומורפולוגיה נחלית	2
12811951	כימיה לגאוגרפים	2
12810271	מבוא לאיכות הסביבה	2
12811261	מבוא להידרולוגיה	2
12825491	מבוא למדעי הקרקע	2
12825911	מבוא למטאורולוגיה סינופטית	2
12826031	מבוא למיקרו אקלים	2
12820013	מודלים ממג"ים למתקדמים	3
12810191	מי נגר עיליים באזורים צחיחים	2
12813211	מים וסביבה	2
12825701	ממ"ג למתקדמים	2
12811141	מניפות סחף	2
12825631	מעבדה בגיאומורפולוגיה	3
12810291	מעבדה בשיטות ממ"ג	3
12811761	סדנא למיקרו-אקלים	2
12811201	צירקולוציה חופית	2
12810050	רעידות אדמה כתופעה מרחבית	3
12826061	שימוש בעוקבים סביבתיים בהידרולוגיה	2
12820014	שימושי מכ"מ במדעי כדור הארץ	3
12810281	שימושי ממ"ג בגאוגרפיה פיזית	3
12811681	תהליכי מידבור	2

קורסים המסווגים לפיתוח עיר ואיזור (חובה ובחירה)

מספר קורס	שם הקורס	נק"ז
12811251	אדם ומדבר	2
12813201	גיאוגרפיה פוליטית של יחסי יהודים-ערבים	3
12811771	גיאוגרפיה של המזרח התיכון	2
12811771	גיאוגרפיה של קליטת עליה בישראל	2
12812821	גיאוגרפיה של שרותים ציבוריים	2
12811411	גיאוגרפיה של תחבורה	2
12812341	דינמיקת אוכלוסין מרחבית	2

מספר קורס	שם הקורס	נק"ז
12812871	היבטים כלכליים של איכות הסביבה	2
12820024	הניסיון הקנדי בתיירות ופיתוח אזורי	2
12825891	יחסים אתניים במרחב - החברה היהודית	3
12810271	מבוא לאיכות הסביבה	2
12810014	מבוא ליחסי אדם-סביבה	2
12820013	מודלים ממג"ים למתקדמים	3
12825701	ממ"ג למתקדמים	2
12810291	מעבדה בשיטות ממ"ג	3
12812921	מקום, זהות ונוף במזרח התיכון	2
12810052	מרחבים מטרופולניים בישראל	2
12810201	ניהול משאבי חוף	2
12813151	סביבתנות ואתיקה סביבתית	2
12810024	סדנא - הכנת תסקיר השפעה על הסביבה	2
12825811	סוגיות בפיתוח אזורי	3
12820032	סוגיות תיאורטיות בתכנון מרחבי	2
12825881	סקרים מרחביים וניתוחם	2
12812661	עיצוב נוף ההתיישבות בנגב	2
12810050	רעידות אדמה כתופעה מרחבית	3
12820014	שימושי מכ"מ במדעי כדור הארץ	3
12812851	תכנון וניהול שטחים פתוחים	2
12820187	תכנון מרחבי - העולם וישראל	3
12812801	תכנון עיר ואזור	2
12812781	תפרושת ההתיישבות היהודית בארץ ישראל	2

א.7.3 השתתפות בסיוורים

ההשתתפות בסיוורים המתקיימים במחלקה כחלק מתכנית הלימודים מקנה לתלמידים נקודות זכות כדלקמן:

בתכנית חד- מחלקתית	4 נק"ז	קוד: 128-1-3171
בתכנית מחלקה ראשית	3 נק"ז	קוד: 128-1-3181
תכנית דו-מחלקתית	3 נק"ז	קוד: 128-1-3191
תכנית מחלקה משנית	1 נק"ז	קוד: 128-1-3241

א.4.7 קורסי בחירה מחוץ למחלקה להשלמת לימודי החובה החוץ-מחלקתיים

יש לבדוק את זמינות הקורס בשנתון הנידון במחלקות הרלבנטיות וכן יש לבדוק באם קיימות לקורס דרישות קדם, כמו כן, יש לבדוק קורסים רלוונטיים נוספים (רצוי להתייעץ עם היועץ במחלקה לגאוגרפיה לתואר ראשון).

מסלול בגיאומורפולוגיה

המחלקה לגיאולוגיה
מבוא לסדימנטולוגיה
גיאולוגיה דינמית
גיאולוגיה סטרוקטורלית

מסלול בלימודי סביבה – ליעוץ והכוונה נא לפנות לפרופ' פועה בר (קותיאל)

המכון לחקר המדבר – הקורסים ניתנים בשדה בוקר

- ** Evolutionary ecology
- ** Biogeography
- ** the ecology of plant-animal interactions
- ** Ecosystem ecology
- ** The physical environment of soils and plants
- ** Runoff agroforestry system
- ** Remote sensing of desertification processes
- ** Dust in arid environment
- ** Geography of desertification
- ** Precipitation Regimes in the negev desert
- ** Dryland, people and sustainable development
- ** Social and economic development in Israel's desert and arid regions
- ** Urban Microclimate in the desert
- ** Desert settlements through time
- ** Desert and arid zone economics
- ** Water politics in arid regions
- ** What is sustainable development?
- ** Regional rural planning in desert and dry regions

** הקורסים יינתנו בשפה האנגלית

מדעי החיים

Spatial ecology
Conservation ecology A
Conservation ecology B
Plant ecology
עולם הצמחים
פאוניסאיקה
Animal – planet relationship
אקופיזיולוגיה של צמחי מדבר
פיזיולוגיה אקולוגית
אבולוציה
מעבדה במבוא למדעי הקרקע

מכון ערבה – הקורסים ניתנים בקטורה

- ** Sustainable Development in an arid environment
  - ** Environmental ethics
- ** Introduction to environmental science
  - ** Sustainable agriculture
- ** Introduction to conservation biology
  - ** Desert habitats

** הקורסים יינתנו בשפה האנגלית**המחלקה לגיאולוגיה**

מדיניות ודיני איכות הסביבה

מסלול בלימודי עיר ואזור**המחלקה ללימודי מזרח תיכון**

- קולוניאליזם באפריקה ומורשתו (4)
- תולדות הסכסוך הציוני-ערבי 1881-1948 (4)
- היסטוריה חברתית של המזרח התיכון (4)
- מדע וחברה: פוליטיקה של ידע (4)
- ערי החוף וערי הפנים בא"י פלסטין העות'מאנית (4)

המחלקה לכלכלה

- מבוא לכלכלה ללא-כלכלנים (3)
- יחסי ממשלה-תעשייה (3)
- מסחר בינלאומי ופיתוח (3)
- כלכלת ישראל (3)
- מסחר בינלאומי (3)
- ארגון ענפי (3)
- כלכלת פיתוח (3)
- כלכלת סביבה (3)

המחלקה לפוליטיקה וממשל

- מבוא לפוליטיקה וממשל (4)
  - מבוא למחשבה מדינית (4)
  - המשטר הפוליטי בישראל (4)
  - גלובליזציה של הפוליטיקה העולמית (4)
  - מדיניות ציבורית (4)
  - תנועות מחאה (4)
  - לימודי בחירות השוואתיים (4)
  - פוליטיקה וחברה בעולם השלישי (4)
  - מגדר ואזרחות (2)
  - הפוליטיקה של העיר (2)
- "דיאספורות": עקירה, פיזור, נדודים ומעברים בין עידן הלאומיות לעידן הגלובליזציה

המחלקה למנהל ומדיניות ציבורית

- יישום מדיניות ציבורית (3)
- ניהול איזורי בצרפת ובאירופה (סדנא) (3)
- הכלכלה הפוליטית של מדיניות ציבורית (3)
- גלובליזציה מדינה וממשל (3)
- ניהול ותכנון המרחב בישראל (3)
- מדיניות קרקעית: היבטים מנהליים ופוליטיים (3)
- החברה האזרחית בעידן הגלובאלי (3)
- מנהל ציבורי (3)

- מו"פ בתעשייה ובשירות הציבורי (3)
- מדיניות ציבורית (3)
- מושגי יסוד במשטר ובפוליטיקה הישראלית (3)
- מדיניות כלכלית יישומית (3)
- הפיתוח האזורי-גישות ותפקוד הממשלה (3)

המחלקה לעבודה סוציאלית

- מדיניות רווחה א'-ב' (4)
- מבנה חברתי של ישראל א'-ב' (4)
- מגדר בריאות ורב תרבותיות (2)
- אלכוהול התמכרות וסמים (2)
- שיטות מחקר איכותני (2)
- פסיכולוגיה של הגירה (2)
- נשים בעולם הערבי (2)

המחלקה למדעי ההתנהגות (סימן מחשב 141)

- מבוא לסוציולוגיה של הכלכלה (2)
- יסודות הסוציולוגיה (6)
- מבוא לאנתרופולוגיה (6)
- החברה הישראלית (5)
- דת וחברה (2)

המחלקה ללימודי מדינת ישראל

- מדינת ישראל—מבוא היסטורי א'-ב' (4)
- החברה הישראלית: היבטים סוציולוגיים ואנתרופולוגיים א'-ב' (4)
- המגזר השלישי בישראל: מושגי יסוד והתפתחות הסטורית (2)
- כיצד מיישבים את הארץ: מבוא לגיאוגרפיה הסטורית של א"י בעת החדשה (4)
- המקום הישראלי: מיתוס ומקום א'-ב' (4)
- סוגיות בתולדות החברה הערבית בישראל א'-ב' (4)
- גיאוגרפיה היסטורית של ערי בנגב: 1900-1980 א'-ב' (4)

המחלקה לחינוך

- מבוא לסוציולוגיה (6)
- מבוא למחקר חינוכי בשיטות איכותיות (6)
- חינוך לרב-תרבותיות (4)
- בעיות נבחרות בדמוקרטיה בישראל (2)

החטיבה ללימודי צבא ובטחון

- צבא וחברה בישראל א'-ב' (4)
- גבול וספר א'-ב' (4)

החטיבה ללימודי מגדר

- המגזר הנעלם: נשים חברה ופוליטיקה במזה"ת א'-ב' (4)

החטיבה לתקשורת

- החברה האזרחית, המרחב הציבורי והאינטרנט (3)
- תקשורת וחברה בישראל (4)
- תנועות חברתיות ותקשורת המונים (3)

ב. לימודים לתואר שני (M.A)

1.1 כללי

תוכנית הלימודים לתואר שני במחלקה לגאוגרפיה ופיתוח סביבתי מאפשרת התמחות הן בצד הפיסי והאקולוגי והן בצד האנושי והדגשת היבטים אלה בפיתוח אזורי ועירוני. מטרת התוכנית היא להכשיר אנשי מחקר ואנשי מקצוע שיעסקו במחקר ובסוגיות פיתוח ותכנון בעולם האקדמי ומחוצה לו. הלימודים הם בשני מסלולים: מסלול מחקרי, הכולל הגשת עבודת גמר כמקובל. מסלול ללא עבודת גמר.

הערה: פירוט התכנית ומרכיביה מופיעים בחוברת לתלמידי התואר השני המצויה לחלוקה במחלקה.

2.2 תנאי קבלה

זכאים להציג את מועמדותם בעלי תואר ראשון בגאוגרפיה ממוסד מוכר, או בעלי אישור זכאות לתואר, בציון ממוצע של 80 למסלול ללא תיזה ו-85 למסלול עם תיזה. תלמידים בעלי תואר ראשון במקצועות אחרים (בציון ממוצע של 80 ומעלה) יוזמנו לראיון בוועדת קבלה מחלקתית. תלמידים אלה יידרשו ללימודי השלמה אשר לא יכללו במניין השעות של לימודי התואר השני. מועמד יכול להתקבל באישור מיוחד, על סמך הישגים אחרים, לאחר שעבר וועדת קבלה מחלקתית. בנוסף לכל תנאי הקבלה של המחלקה, חייב כל מועמד לעמוד בתנאי הקבלה לתואר שני של הפקולטה למדעי הרוח והחברה.

3.3 תכנית הלימודים לתואר שני

3.1.1 מסלולי הלימוד

התוכנית ללימודי תואר שני כוללת שני מסלולים:

מסלול מחקרי:

מסלול זה, בנוסף להקניית ידע מתקדם בגאוגרפיה, יכשיר סטודנטים למחקר לקראת תואר שלישי. הלומד במסלול זה חייב בהיקף של 36 שעות סמסטריאליות (מקביל ל-36 נק"ז) ובעבודת גמר. במסגרת זו 16 שעות הן לימודי חובה ו-20 שעות נוספות הן שיעורי התמחות ושיעורי עזר. הלומד במסלול זה חייב בהגשת עבודה סמינריונית ובקורס קריאה אחד לפחות. את הסמינר על התלמיד לקחת בשנה הראשונה או השנייה ללימודיו, העבודה תוגש בסוף הסמסטר השני בשנה בה נרשם התלמיד לסמינר. ההצעה לעבודת המחקר תוגש לכל המאוחר בתום הסמסטר השלישי (לא כולל הקיץ) של השנה השנייה.

מסלול ללא עבודת גמר (תיזה):

מסלול זה מיועד לשרת סטודנטים שאינם מעוניינים במסלול מחקרי או שלא התקבלו אליו. המסלול זהה למסלול המחקרי פרט לכך שבמקום עבודת גמר (תיזה) הסטודנט יכתוב עבודת סמינר נוספת (שנייה). הסטודנט יחויב בלימודי קורסים בהיקף של 12 נק"ז נוספות לפי הנחיית המדריך. משך הלימודים המקסימלי יהיה 4 שנים.

פרטים נוספים בנוגע להרכב הלימודים ותחומי ההתמחות ניתן למצוא בחוברת "לימודי תואר שני" במחלקה לגאוגרפיה, או אצל היועץ ללימודי תואר שני.

היועץ ללימודים מתקדמים בשנת תשס"ג הוא פרופ' חיים צוער, טלפון במשרד: 6472015 – 08 מספר פקס: 6472821 – 08.

3.2.ב מבנה הלימודים

מבנה הלימודים לקראת התואר השני לפי מסלולים מותג בטבלה שלהלן:

<u>נק"ז</u>	<u>מסלול ללא עבודת גמר (תיזה)</u>	<u>נק"ז</u>	<u>מסלול מחקרי</u>
4	סדנא בתכנון ופיתוח	4	סדנא בתכנון ופיתוח
2	שימושי מחשב בגאוגרפיה	2	שימושי מחשב בגאוגרפיה
2	שיטות מחקר בגאוגרפיה פיזית	2	שיטות מחקר בגאוגרפיה פיזית
2	מערכות מידע גאוגרפיות	2	מערכות מידע גאוגרפיות
	סמינר למתקדמים (שנה א')	16	שמונה שיעורי התמחות
	סמינר למתקדמים (שנה ב')	4	שני שיעורי עזר מחוץ למחלקה
	16 שיעורי התמחות (מתוכם ניתן לקחת 4 קורסים מחוץ למחלקה)	4	סמינר בתחום ההתמחות
		2	קורס קריאה
48	סה"כ	36	סה"כ

השתתפות חובה בסמינר המחלקתי

שיעורי ההתמחות לפי תחומים בשנת הלימודים תשס"ה מופיעים, כאמור לעיל, בחוברת לתלמיד של לימודי התואר השני.

3.3.ב עוזרי הוראה ומחקר

המחלקה משתדלת לספק לסטודנטים מוכשרים תפקידים של עוזרי הוראה ומחקר הכוללים מלגה ופטור משכר לימוד. קבלת המלגה מותנית בהגבלות על עבודות מחוץ למחלקה וכן השתתפות קבועה בסמינר המחלקתי. קבלת התפקיד של עוזר הוראה ומחקר מחייבת את הסטודנט לשמור על קשר רציף עם מורי הקורסים או מנהלי המחקר. בבקשות לקבלת מלגות יש לפנות למזכירות המחלקה בחופשת הקיץ.

ג. רשימת חברי הסגל במחלקה לגיאוגרפיה ופיתוח סביבתי

מרצים מן המניין

פרופ' מן המניין	Ph.D האוניברסיטה העברית	באומן דן
פרופ' חבר	Arizona State University Ph.D	בלומברג דן
פרופ' חבר	Ph.D האוניברסיטה העברית	בר (קותיאל) פועה
פרופ' מן המניין	University of Pittsburg Ph.D	גרדוס יהודה
פרופ' חבר	University of Curtin Ph.D	יפתחאל אורן
פרופ' מן המניין	Colo. State University Ph.D	לרון יונתן
פרופ' מן המניין	University of Cincinnati Ph.D	מאיר אבינועם
מרצה	Ph.D אוניברסיטת בר-אילן	סבוראי טל
פרופ' מן המניין (מ"מ ראש המחלקה)	Ph.D האוניברסיטה העברית	צוער חיים
פרופ' מן המניין (ראש המחלקה)	University of Maryland Ph.D	קרקובר שאול
פרופ' מן המניין	University of Minnesota Ph.D	שטרן אליהו

מרצים מן החוץ ומרצים שלא מן המניין

מרצה	Ph.D אוניברסיטת בן-גוריון	אבני רון
מרצה	Ph.D אוניברסיטת בן גוריון	אברם דודי
מרצה	University of Minnesota Ph.D	בקר ניר
מרצה	Ph.D אוניברסיטת תל אביב	אלפסי נורית
פרופ' מן המניין	Ph.D האוניברסיטה העברית	בן אשר יפתח
מרצה בכיר	University of Wageningen Ph.D	ברוינס הנדריקס
מרצה בכיר	Ph.D האוניברסיטה העברית	ברלינר פדרו
מרצה בכיר	Ph.D אוניברסיטת תל אביב	זילברבוש משה
מרצה	Ph.D האוניברסיטה העברית	כנעני שי
פרופ' חבר	U.C.L.A. Ph.D	זנגביל אברהם
מרצה	Ph.D האוניברסיטה העברית	פורת חנינא
מרצה בכיר	Australian National Uni. Ph.D	ונגוש אבנר
מרצה	Ph.D אוניברסיטת תל אביב	פיק עמוס
מרצה בכיר	University of Arizona Ph.D	קרניאלי ארנון
מרצה	Ph.D האוניברסיטה העברית	שילוני צבי

ד. נספחים**ד.1 הנחיות לכתיבת דו"ח סמינר**

א. מטרת דו"ח הסיוור היא לימוד הנושא על ידי סיכום תמציתי ומדויק של החומר שנרכש בשדה בעת הסיוור וחומר קריאת השלמה. אין להסתפק באחד מאלה בלבד. מומלץ לרכז את הדוחות בתיק נפרד אליו ניתן לפנות בעת הצורך.

ב. קריאה משלימה: לאחר הסיוור יש לערוך קריאת השלמה שתפקידה להרחיב ולהעמיק בנושאים השונים. (אין להסתפק בחומר המופיע בשפה העברית בלבד). מתוך החומר שנרכש על ידי קריאת השלמה יש לשבץ את העיקר והנוגע לעניין דו"ח הסיוור ולוותר על הטפל. אין לסכם כל מאמר בפני עצמו ולהגישו בדו"ח, אלא לשבץ את החומר העיקרי בין ראשי הפרקים המתאימים.

ארגון הדו"ח: עם סיום הקריאה המשלימה יש לארגן את החומר לפי ראשי פרקים. קביעת ראשי הפרקים ושיבוץ החומר לפיהם הוא שלב חשוב בהכנת הדו"ח. ראשי הפרקים חייבים להופיע בסדר הגיוני. את הדו"ח יש לערוך באופן בלתי תלוי לחלוטין בסדר הגשת החומר בסיוור. בראש הדו"ח יש לתת תוכן המפרט את מבנה הדו"ח. בסיום הדו"ח יש לתת רשימה ביבליוגרפית של חומר הקריאה המשלימה. רשימה זו חייבת להיכתב לפי הכללים המקובלים. דוגמא לרישום בבילוגרפי:

Williams, W.W., (1960), Coastal Changes, London, pp. 15-30.

על הדו"ח להימסר בצורה מסודרת ונקייה. כתב היד חייב להיות קריא.

ד. ניסוח והסבר: על הדו"ח להיות בהיר. מדויק ותמציתי עד כמה שיותר. יש להימנע ממתן תיאורים כלליים ושטחיים ולהשתדל להיכנס לפרטי התופעות והתהליכים. על ההסברים והתיאורים להיות בהירים, ללא סיפורים מיותרים. אין להרבות בנתונים מספריים, אלא במידה ויש להם משמעות לניתוח העניין.

ה. בדו"ח יש מקום לשרטוטים המבהירים תופעה או מצב מסויים. שרטוט או מפה שאינם מהווים תרומה להבהרת הנושא מיותרים. במקרים רבים מבהירים שרטוטים פשוטים יותר מתיאור מילולי ארוך ויש לבכרם. במיוחד רצויים שרטוטים מקוריים פשוטים, ששורטטו בזמן הסיוור ומתארים מצבים ותופעות בצורה בהירה. כל שרטוט יכלול: א. כותרת, ב. הסבר, ג. מקור (אם יש) על ידי ציון שם המחבר, שם המאמר/ספר, העמוד. השרטוטים אינם חייבים להיות מעשה אומן ואין להשקיע בהם מאמץ מיוחד, אך הם חייבים להיות נכונים וברורים.

ו. ציורים יכולים להופיע בדו"ח אך ורק במטרה להדגים תופעות או לבאר תהליכים. צילום שאינו עונה על אחת ממטרות אלה מיותר! ליד כל צילום יופיעו הפרטים הבאים: א. מקום הצילום, ב. נושא הצילום, ג. ניתוח תופעות המודגמות בצילום (למשל על ידי משיכת קו אל התופעה וניתוחה בשולי הצילום). יש להשתדל לנתח בכל צילום את כל התופעות השייכות לנושא.

יש להגיש את הדו"ח במועד.

2.4 הנחיות לכתיבת סמינר במחלקה לגיאוגרפיה ופיתוח סביבתי

ההנחיות הטכניות הבאות מהוות דרישות שיביאו לאחידות בכתיבת כל העבודות הסמינריוניות במחלקה. הנחיות אלו מהוות תוספת ואינן מחליפות את הדרישות של כל מרצה ומרצה.

1. גודל דף וכריכה - A4
2. העבודה תוגש מודפסת:
  - ברווח כפול או רווח וחצי
  - בצד אחד בלבד של הדף
  - ברווח שוליים 2.5 ס"מ בכל צד/ יישור דו-צדדי
  - כל עמוד מהמבוא והלאה ימוספר באמצע חלקו העליון
  - הכריכה תהיה זהה לעמוד הפתיחה
  - אין לכרוך בחירור
3. בעמוד הפתיחה יכללו בסדר יורד:
  - אוניברסיטת בן-גוריון בנגב, המחלקה לגיאוגרפיה ופיתוח סביבתי
  - שם העבודה
  - שם המגיש
  - שנת ההגשה (בימין) ושם המנחה (בשמאל)
4. תוכן העניינים יראה את מבנה העבודה: הוא יכלול את שמות פרקי העבודה לחלקיהם ואת העמוד בו מתחיל כל פרק ופרק.
5. נוסף לעמוד הפתיחה ולתוכן העניינים תכלול העבודה מבוא, גוף העבודה, סיכום ורשימת מקורות.
6. תלמיד יגיש שני עותקים של עבודתו (מקור והעתק), העבודה (מקור) תוחזר לתלמיד עם הערות המנחה, העותק ישמר במחלקה.
7. אמצעי המחשה:
  - לטבלאות, לשרטוטים, לתמונות ולמשוואות יתלווה מספור רץ. המספור יהיה נפרד לכל אחד מאמצעי המחשה הנ"ל. לכל שרטוט, טבלה וכדומה יתלווה הסבר ויצוין המקור.
  - רק טבלאות, שרטוטים מצולמים וכדומה באיכות צילום גבוהה יכללו בעבודה.
  - אין להדביק אמצעי המחשה כאלו (פרט לצילום), אלא לשכפל את הדף המודפס יחד עם הטבלה או השרטוט.
8. מושגים וקיצורים:
  - א. מושגים בלעז יופיעו קודם בלועזית ואחר-כך בעברית.
  - ב. קיצורים יכללו רק אם הוגדרו בתחילה במקום הראשון בו הם מופיעים בעבודה.
9. ציטוט, אופן השימוש במקורות ורשימה ביבליוגרפית מלאה יבוצעו באחידות כנלמד.
10. נספחים יכללו רק באישור המדריך.
11. אנא הוסף פסקת תודות לאלו שעזרו לך בהשגת מידע רלוונטי בכל היבט אחר הקשור לעבודה.
12. העבודה, כולל נספחים, לא תחרוג מעבר ל-40 עמודים.